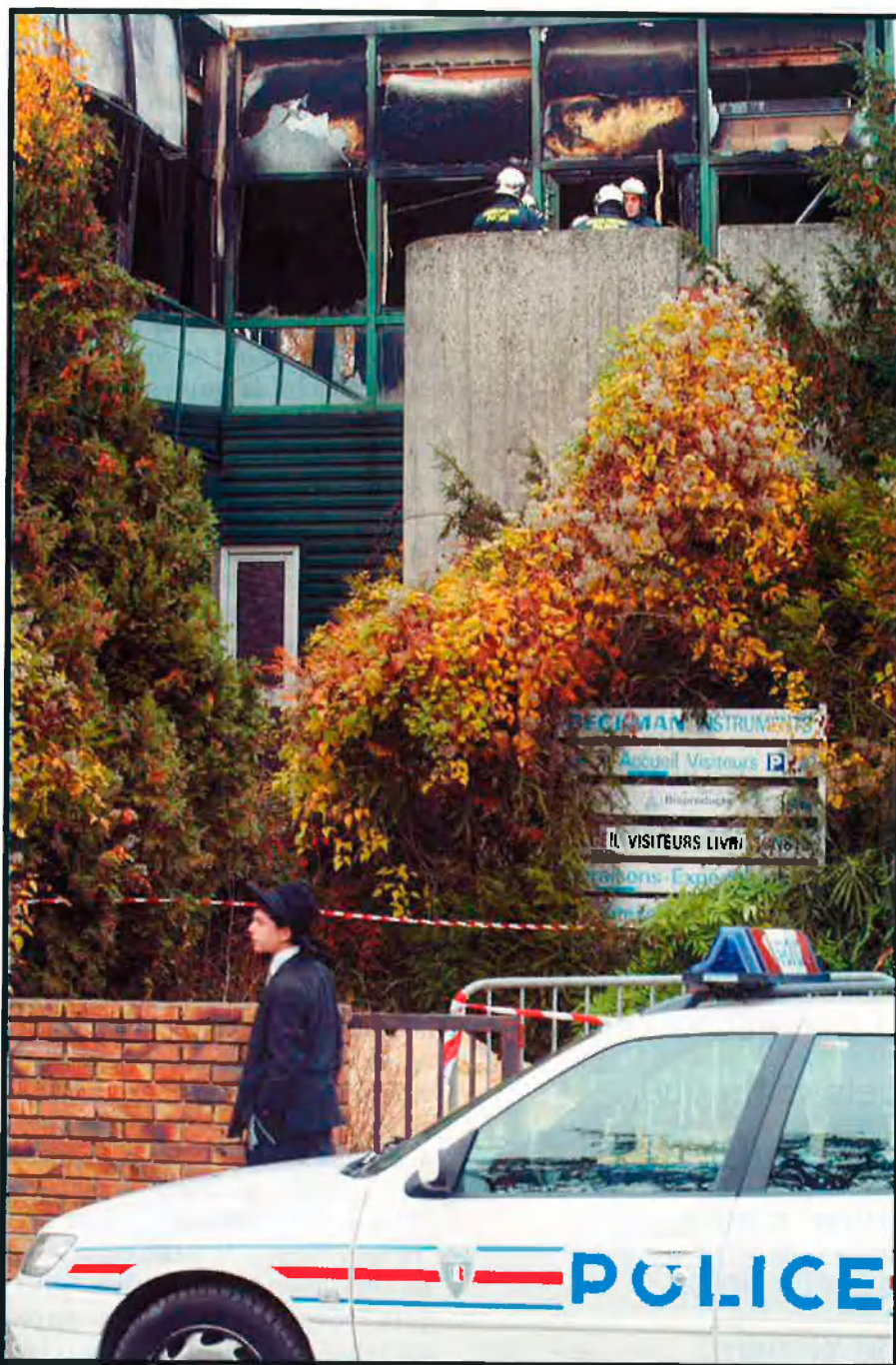

El nou antisemitisme

Els atacs contra interessos jueus a diversos països d'Europa han despertat de nou el fantasma de l'antisemitisme, un fenomen latent que, amb el suport més o menys explícit d'intel·lectuals de renom, pot tornar-se un veritable risc. Un altre episodi de tensió al rerefons del qual, és clar, hi ha la situació al Pròxim Orient, on Israel és presentat com el principal culpable als mitjans de comunicació.

Una malaltia crònica

El rebrot de
l'odi als jueus,
que ha dut famosos
intel·lectuals a criticar
tot un poble
a causa d'un conflicte
polític concret,
és molt perillós.
Precisament són ells,
els intel·lectuals,
aquells que haurien
d'anar contra corrent
dels vents que,
una vegada més,
bufen contra
els culpables
de sempre.

Israelià, jueu, hebreu, sionista, semita... Hi ha pocs pobles sobre els qui graviti una confusió semàntica d'aquesta envergadura. En molts mitjans de comunicació és freqüent llegir o escoltar expressions del tipus "els tancs hebreus han atacat tal lloc" o "l'exèrcit jueu s'ha replegat provisionalment". Imaginem-nos que algú digués o escrivís amb relació a l'exèrcit italià, per exemple, que "els tancs llatins han fet maniobres" o que "l'exèrcit catòlic ha adquirit nous avions de combat". En el cas d'Itàlia, o de qualsevol altre país amb les seves mateixes característiques, aquesta ridiculesa seria considerada intolerable; en el cas d'Israel, en canvi, resulta del tot habitual (fins i tot per part de persones que, teòricament, són experts en aquest assumpte). L'ús del terme "semita" també ha estat devastat pels mitjans de comunicació, que de vegades acusen certs moviments àrabs de tenir actituds "antisemites". Això és ben sorprenent tenint en compte que els àrabs provenen exactament del mateix tronc semític que els hebreus, com ho prova la semblança de les llengües respectives. *Shalom* i *salam* són termes que designen un mateix concepte: pau. Sortosament, sonen gairebé igual; potser es tracta d'un bon averany.

La majoria de vegades, la confusió entre israelià, jueu, hebreu, sionista, semita, etc., acostuma a ser conscientment distorsionadora. Un exemple tràgic: fa un parell d'anys, si no ho recordo malament, hi va haver un atemptat contra una petita guarnició de l'exèrcit israelià prop de Gaza. Van morir quatre soldats. Eren "militars hebreus" (o jueus, etc.)? Doncs no: eren quatre soldats d'origen beduí i de religió musulmana que formaven part del Tshal, de l'exèrcit de l'estat d'Isra-

el. La petita comunitat beduína, que majoritàriament prové del Nèguev i està ben integrada a la societat israeliana, no és l'única excepció als despropòsits taxonòmics dels mitjans de comunicació. Els falaixa, posem per cas, són persones de raça negra i llengua amàrica. La seva presència a l'estat d'Israel és molt recent, però la seva vinculació amb el judaïsme resulta, en canvi, remotíssima.

Podríem continuar amb més i més exemples de la mateixa índole, i en tots els casos arribaríem a la mateixa conclusió: Israel conté una societat variada i complexa com qualsevol altre país avançat, o potser més i tot. Prop d'un 20% de la societat israeliana és d'origen àrab i de religió musulmana (no em refereixo a les persones que viuen als territoris ocupats, sinó a israelians amb passaport, amb els mateixos drets i deures que qualsevol altre ciutadà del país). Paradoxalment, es tracta d'una de les poques comunitats arabomusulmanes del món que viuen en una veritable democràcia i no en règims parafeudals, autoritaris, corruptes i mancats de drets civils.

No ens detindrem aquí a detallar els aspectes bàsics del conflicte araboisraelià; desgraciadament, són prou coneguts. Tampoc pretenem apel·lar a les raons històriques dels uns i els altres, en un enèsim intent de contextualitzar el problema. Provar de compendiar aquest afer en unes poques línies resultaria gairebé insultant per a ambdues parts. Només intentarem dilucidar si, efectivament, la malaltia crònica de la judeofòbia revifa o només es tracta d'un escut protector recuperat mediàticament pel sionisme. Comencem per aquesta segona hipòtesi. La contínua profanació de cementiris jueus a França, l'aparició de

Peter Haber, president de la Comunitat Jueva de Michalovce, a l'est d'Eslovàquia, inspecciona una de les vint làpides enderrocades com a conseqüència d'un atac al cementiri d'aquesta ciutat, el juliol de l'any passat.

guixades amb el vell "Juden raus!" en moltes parets d'Alemanya i d'Àustria, els rumors delirants sobre l'absència de jueus a les Torres Bessones l'onze de setembre del 2001 (fins i tot un diari com *Le Monde* se'n va fer ressò!), etc., són pures invencions de la premsa sionista? Els atemptats mortals a llocs tan diversos com Buenos Aires o Istanbul, són un frau de la propaganda israeliana? L'incansable i impertorbable revisionisme històric sobre els camps d'extermini, és potser un mite? La fugida forçada dels pocs jueus que quedaven al Marroc o a Tunísia, i que havien viscut en pau amb els seus veïns musulmans des de feia cinc segles, és també un engany del contuberni mediàtic sionista, potser una llegenda urbana? De debò encara hi ha algú que cregui que tot això són fantasies sense cap ni peus propagades pel Govern de Sharon?

Sembla clar que la vella malaltia crònica de la judeofòbia ha tornat, i ho ha fet amb una virulència insòlita. Res de tot això és nou. A l'edat mitjana, els jueus enverinaven pous i menjaven nens; a final del segle XIX, conspiraven contra l'estabilitat d'Europa a l'ombra d'anarquistes i comunistes; als anys vint del segle passat, potinejaven les finances internacionals i escanyaven les economies de les famílies àries. Ara resulta que hi ha un contuberni mediàtic: directament o indirectament, els jueus controlen totes les editorials, tots els diaris, totes les televisions, totes les ràdios del món. Tornen a ser culpables; no se sap ben bé de què, però culpables al cap i a la fi. Com sempre. Que aquesta nova absurditat tingui conseqüències serioses depèn, en bona part, de la responsabilitat dels intel·lectuals, de la seva capacitat de no deixar-se arrossegar per aquest

corrent d'aire malsà. Amb l'excusa de denunciar el Govern de Sharon, el premi Nobel Saramago, per exemple, va tornar a obrir la caixa dels trons. Abraonats pel prestigi del novel·lista portuguès, molts altres intel·lectuals europeus van tornar a creuar el delicadíssim llindar que separa la legítima crítica a una situació concreta a les velles acusacions genèriques contra tot un poble. Tot això és molt perillós, encara que ens sembli una anècdota sense gaires conseqüències.

No covem l'ou de la serp, i encara menys amb l'excusa de defensar una causa tan justa com la dignitat del poble palestí i el seu dret indiscutible a disposar d'un estat propi.

Ferran Sáez Mateu
Director de l'Institut d'Estudis
Polítics Blanquerna
Universitat Ramon Llull de Barcelona